

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.

LETNIK XLI.

1921.

ŠTEVILKA 6.

JANKO SAMEC:

V BELI NOČI.

I.

Nocoj, ko tih večer beži čez trate
in vas se vtaplja v beli mesečini;
nocoj, ko sence tonejo v daljini
in nad menoj gorijo zvezde zlate,

spet moja duša misli, draga, náte
in vsa trepeče v nemi bolečini,
ko pred oči mi vstajajo spomini
mladosti moje, solnčnih sanj bogate.

Takrat vsi moji snovi so zoreli
pokojno, kot na črešnjah cveti beli,
vsi polni tihih želj in skritih nad.

In jaz za njimi hodil sem pokoncu
naprej... naprej, naravnost proti solncu
vriskaje v beli dan: Pomlad, pomlad!

II.

In vse nebo se je smejalo v maju,
ko duša polna tihega nemira
pričakovala komaj je večera,
da potopi se v tvojih lic smehljaju.

A kadar beli dan je bil pri kraju
in sva midva zajeta v dih zefira
molče sirmela v beli blesk vsemira,
mi v srcu je biló, kót da sem v raju.

Potem še nama so iz srca srede
zacvele nikdar slutene besede;
in tiše kot srebro polnočnih sanj,

ki se z neba na daljno zemljo prede,
v skrivnost se najinih pričakovanj
še tisoč razgrnilo je spoznanj!

III.

In glej: midva sva vedela takrat,
da vse v življenju se prelije v eno,
ker je z ljubezni vinom prepojeno...
da vse v jeseni obrodi svoj sad!

A nama še sijala je pomlad
in vse krog naju je biló zeleno!
Jaz sem te ljubil kot zorečo ženo
in mislil, da ostal bom večno mlad

Pa kakor včasih, ko v jutranji zarji
razpno nad zemljo črni se viharji
in strgajo ji bujno rast z obraza,

tako prešla je tistih ur ekstaza...
In, sužnja tisoč novih hrepenenj,
me vrglo spet na cesto je trpljenj!

IV.

In šel sem... šel po daljnih cestah, belih...
Za mano rodni kraji so ostali —
Tam spomnil sem se tistih dni veselih,
ki so mi smeh in sanje drzne dali.

Hej, z dušo prepojeno misli smelih:
kako se s solncem bomo tam igrali,
kako življenje vseh ljudi nezrelih
mi bomo z voljo v pravo smer kovali,

smo šli naprej: jaz in drugovi z mano!
A ko dospeli v daljo smo neznano,
sta src se oprijela dvom in strah —

Tam smo v življenju bili čisto sami
in solnce ni sijalo več nad nami
tako gorkó, kot v naših je gorah..

V.

In solnce ni sijalo več nad nami
tako ljubeče, tiho in prijazno...
Na nebu tam nad tujih mest meglami
medlelo je vse blede, trudno, prazno.

A naokrog: kot da mrličí sami
bi se skoz okna nam režali blazno,
oskrunjene z boleščjo in solzami
strmele v nas so hiše neprijazno

Tam zrli smo ljudi obraze blede,
ki mrlí so po cestah brez besede;
in čuli krik sestradanih otrok.

In kakor da ne mogla več prenesti
srce in duša bi teh ur bolesti,
je zakričalo v nas: O Bog, o Bog!

VI.

In naših duš se je oklenil mraz,
in v srcih se rodilo je spoznanje,
da vse je laž: svoboda, solnce, sanje —
In pali smo sred ceste na obraz:

Kaj to bil prvím staršem je ukaz,
o Bog, ko si prokletstvo vrgel nanje?
Veliko, glej, je tvoje maščevanje,
ki palo je iz roda v rod na nas!

Vse svoje dni v trpljenju preživeti,
za solncem brez pokoja lirepeneti,
to naj bo naših src vsakdanji kruh?

Ki sam na križu skušal si trpeti,
odpusti nam, ne bodi prošnjam gluh,
Bog Oče in Bog Sin in sveti Duh!

VII.

A kot da prošnjam bi bilo zaprto,
da ne bi videl naših Bog tesnob,
nebo molčalo tiho kakor grob
nad nami je, s teminami zastrto.

In vse pred nami je ležalo strto:
vse cilje je in sanje mladih dob
razdril usode neizprosni zob...
A mi tam z dušo stali smo potrto

molčeči vsi in zatopljeni váse —
Pa v naših dušah na nekdanje čase
spomin je vstal in na pomlad zeleno... ✎

In spet začutili smo željo eno,
ki nam je povrnila vero váse,
da šli iskat mladost smo izgubljeno!

VIII.

Takrat zaslišal sem iz dalje klic
in pred menoj je vstalo tvoje lice;
in njiv sem spomnil polnih se pšenice
in koscev mladih, brhkih se ženjic.

In spomnil belih tropov se ovčic
in cerkvice Marije sem device,
na beli dom, na zelene gorice
in na jutranje pesmi daljnih ptic...

Pa sem si rekel: «Domovina mati,
le ti boš mogla moji duši dati
ljubezni, solnca, sreče in pokoja!»

In vrnil sem se spet po isti poti —
A ko si prišla meni ti nasproti,
sem znal takrat, da še vse bolj si moja..

IX.

In zopet sem se tiho sklonil nate,
da bi vtopil se v tvojih lic smehljaju;
in spet sem ljubil tvoje laske zlate;
kot takrat, ko je rdelo solnce v maju.

In šel s teboj sem spet v zelene trate:
tam zašumeli vetri so krog naju,
nad nama létale so ptičic jate,
da nama je biló, kot da sva v raju.

Potem še nama so iz srca srede
zacvele nikdar slutene besede,
in iz zastora solnčnih lesketanj

— kot da bi bile iz vesoljstva srede! —
v skrivnost se najinih pričakovanj
razlilo je še tisoč zlatih sanj...

*Fot. so, da je pesem naravo
in skrivnost pripadajočega voj
v letih 1914 - 1918. Potem*

IVAN ALBREHT:

*neglani presvetki so se /
nekako solnčiti*

NIHČE NE VE.

Nihče ne ve, kdo mu premeri pota
in kaj mu vodi hip na hip korak,
kje je resnica, v čem je zmota,
kje boj divja, kje čaka mir sladak.

Vendar daruje včasih sveto mašo,
ko v slutnjah duša sama nad seboj medli,
hladilni balzam kane v bedo našo,
ko v temo — smrti svit naposled zagori.

Tako je pisano v srca zakonih skritih,
ki jih zaman razbiti hotel bi razum.
Smrt, sok moči, iz veka v vek prelitih,
tako te gleda, ljuhi moj pogum.

Ni pomeno!